

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
БОЛЬШЕНЫРТИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

422063, Республика Татарстан, Сабинский район,
с. Большие Нырты, ул. М.Джалиля, 13а
тел. (84362) 45-2-32

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ОЛЫ НЫРТЫ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

422063, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Олы Нырты авылы, М.Жәлил урамы, 13а йорт

тел. (84362) 45-2-32

e-mail: Bnir.Sab@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

01.03.2018 г.

№ 2

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы
Олы Нырты авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир
контролен гамәлгә ашыру буенча административ
регламентны раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексы, административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексы, «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» гы 2008 елның 26 декабрдәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасы территориясендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру тәртибе турында» гы 2015 елның 13 октябрдәге 83-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге башкарма комитетына аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләрен тапшыру турында» Олы Нырты авыл жирлеге Советының 2015 елның 26 февралдәге 6 нче карары, Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан төзелгән " Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы башкарма комитетының жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләренең бер өлешен Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге башкарма комитетына тапшыру турында" гы 26.02.2015 елда тозелгән килешү нигезендә , Олы Нырты авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча административ регламентны расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге башкарма комитетының 2016 елның 4 маенда кабул ителгән №10 “Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча административ регламентны раслау турында” карарын гамәлдән чыккан дип исәпләргә.

3. Әлеге қарарны “Интернет” мәғлұмати-телекоммуникацион челтәрендә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлегенең рәсми сайтында <http://saby.tatarstan.ru/nirti> адресы буенча бастырырга;
4. Әлеге қарарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Олы Нырты авыл жирлеге башлығы

Р.З.Сәфәргалиев

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Олы Нырты
авыл жирлеге Советының
01.03.2018 ел №2 карары
белән расланган

**Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты
авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруның
административ регламенты**

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Әлеге Административ регламент (алга таба – Регламент) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча муниципаль функцияне үтәгәндә административ процедураларның һәм административ гамәлләрнең вакытын һәм эзлеклелеген билгели (алга таба - муниципаль функция, муниципаль контроль).

Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге жирле үзидарә органнары Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге чикләрендә урнашкан жир мөнәсәбәтләре объектларына карата муниципаль жир контролен гамәлгә ашыра.

1.2. Муниципаль функция Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге Башкарма комитетының (алга таба – муниципаль контроль органы) вазыйфай затлары тарафыннан Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге башлыгы боерыгы нигезендә тикшерү үткәрергә (алга таба – вазыйфай затлар) вәкаләтле затлар тарафыннан башкарыла. Муниципаль функцияне үтәгәндә вазыйфай затлар прокуратура органнары, эксперт оешмалары, дәүләт хакимияте органнары, муниципаль контроль органнары, юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр белән хезмәттәшлек итәләр.

1.3. Муниципаль функция тубәндә күрсәтелгән документлар нигезендә гамәлгә ашырыла:

-Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 2001 елның 30 декабрәндәге 195-ФЗ номерлы кодексы;

-«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы;

-«Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрәндәге 294-ФЗ номерлы Федераль законы (алга таба – 294-ФЗ номерлы федераль закон);

-Россия Федерациясе Жир кодексы;

-Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары һәм муниципаль контроль органнары тарафыннан юридик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга планлы тикшерүләр үткәрүнең еллык планнарын әзерләү Кагыйдәләрен раслау турында" ғы 2010 елның 30 июнендәге 489 номерлы карары (алга таба - РФ № 489 карары)

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Дәүләт жир күзәтчелеген гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органнарының муниципаль жир контролен гамәлгә ашыручы органнар белән үзара хезмәттәшлеге кагыйдәләрен раслау турында" ғы 2014 елның 26 декабрәндәге 1515 номерлы карары;

- "дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында "Федераль закон нигезләмәләрен гамәлгә ашыру хакында" 2009 елның 30 апрелдәге 141 номерлы Россия

Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы (алга таба - Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 141 номерлы боерыгы);

-«Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында " гы 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы;

-Татарстан Республикасы Жир кодексы;

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге Советының 2015 нче елның 26 нче февралендә кабул ителгән 5 нчы номерлы «Муниципаль районның жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләренә хәл итү вәкаләтләренә бер өләшен тапшыру турында " карары;

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы башкарма комитетының аерым жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча вәкаләтләренә бер өләшен Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге башкарма комитетына тапшыру турында” гы 26.02.2015 елда төзелгән килешү.

1.4.Муниципаль контроль хужалык һәм башка эшчәнлек объектларында, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә гамәлгә ашырыла.

Жирле үзидарә органнарының муниципаль жир контроле астында дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан жир мөнәсәбәтләре объектларына карата Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары таләпләрен үтәүне контрольдә тоту эшчәнлегә каралган.

1.5.Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда вазыйфаи затларның хокуклары һәм бурычлары.

1.5.1. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә түбәндәгеләргә хокуклы:

-мәжбүри таләпләренә үтәләшен тикшерү өчен кирәкле мәгълүматны һәм документларны дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, шәхси эшмәкәрләр һәм гражданнардан дәлилле язма мөрәжәгатьләр нигезендә соратып алырга;

- мәжбүри таләпләренә үтәләшен тикшерү өчен кирәкле мәгълүматны һәм документларны планлы тикшерү үткәргәндә дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының, юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләрнең, гражданнарның үз эшчәнлекләрен башкара торган жир мөнәсәбәтләре объектларын карап чыгарга;

- тикшерүләр уздырганда фото һәм видеога төшерү кулланырга;

-үткәрелгән тикшерүләр нәтижәләре буенча ике нөсхәдә билгеләнгән форма буенча төзелгән тикшерү актлары (Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгы 141 нче боерыгы) белән житәкчеләренә, дәүләт хакимияте органы вазыйфаи затларын яки аларның вәкаләтле вәкилләрен, жирле үзидарә органнарын, юридик затларны, шәхси эшмәкәрне, гражданнарны таныштырырга тиеш;

-муниципаль жир контролен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан гамәлгә ашырыла торган эшчәнлекнең яки хезмәтләренә мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләү өчен чаралар үткәргүгә һәм күрсәтелгән таләпләренә үтәләшен анализлауга, эшчәнлекнең тиешле өлкәләрендә муниципаль контрольнең нәтижәлегенә мониторинг үткәрү, үткәрелә торган тикшерүләр һәм алар турында кирәкле хисапларның нәтижәләрен исәпкә алу буенча экспертларны, эксперт оешмаларын жәлеп итәргә.

Өлеге пунктта күрсәтелгән максатлар өчен жәлеп ителә торган экспертлар булып, аерым белемнәре, фән, техника, хужалык эшчәнлегә өлкәсендә тәҗрибәләре булган һәм муниципаль контроль органнары тарафыннан контроль чараларын үткәргүгә жәлеп итү максатларында Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән шәхси эшмәкәрләр булмаган гражданнар тора.

Өлеге пунктта күрсәтелгән максатлар өчен жәлеп ителә торган эксперт оешмалары булып милли аккредитация системасында аккредитация турында Россия Федерациясе

законнары нигезендә аккредитациялэнгән һәм контроль чараларын үткәргүгә муниципаль контроль органнары жәлеп ителә торган юридик затлар тора. Эксперт оешмаларына милли аккредитация системасында аккредитация турында Россия Федерациясе законнары нигезендә аккредитациялэнгән һәм контроль чараларын үткәргүгә муниципаль контроль органнары тарафыннан жәлеп ителгән шәхси эшмәкәрләр тиңләштерелә.

1.5.2. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар тикшерү уздырганда түбәндәгеләргә бурычлы:

1) муниципаль хокукый актларда билгелэнгән мәжбүри таләпләрне һәм муниципаль хокукый актлар белән билгелэнгән таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулысынча үтәргә;

2) Россия Федерациясе законнары нигезендә тикшерү үткәрелә торган юридик затның, шәхси эшмәкәрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатләрән сакларга;

3) Тикшерү Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлегә башлыгының тикшерү үткәрү билгеләнүе турында күрсәтмәсе нигезендә башкарыла;

4) тикшерү хезмәт бурычларын үтәгән вакытта гына үткәрелә, күчмә тикшерү Югары Симет авыл жирлегә башлыгы боерыгы күчәрмәсен, яки «дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәгә 294-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясындагы 5 өлешендә каралган очракта тикшерү үткәрүне килештерү хакында документ булганда гына үткәрелә;

5) житәкчегә, башка вазыйфаи затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәргә, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү уздырганда катнашырга һәм тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә;

6) тикшерү уздырганда катнашучы житәкчегә, башка вазыйфаи затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәргә, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү предметына кагылышлы мәгълүматны һәм документларны тапшырырга;

7) житәкченә, башка вазыйфаи затны яисә юридик затның вәкаләтле вәкилен, шәхси эшмәкәрне, аның вәкаләтле вәкилен тикшерү нәтижеләре белән таныштырырга;

7.1) житәкченә, башка вазыйфаи затны яисә юридик зат вәкаләтле вәкилен, шәхси эшмәкәрне, аның вәкаләтле вәкилен ведомствоара мәгълүмат хезмәттәшлегә кысаларында алынган документлар һәм (яки) мәгълүмат белән таныштырырга;

8) ачыкланган бозулар фактлары буенча кабул ителә торган чараларны билгеләгәндә, әлегә чаралар кешеләрнең гомеренә, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре), Россия Федерациясе Музей фонды составына кертелгән музей предметлары һәм музей коллекцияләре, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль, документларына, Россия Федерациясе Архив фондының уникаль, документларына, аеруча тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияте булган документларына □, шулай ук гражданның, шул исәптән шәхси эшкүарларның, юридик затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатләрән нигезсез чикләүгә юл куймаска тиеш;

9) юридик затлар, шәхси эшкүарлар тарафыннан Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән тәртиптә шикаять биргәндә үз гамәлләренең нигезле булуын расларга;

10) әлегә Федераль законда билгелэнгән тикшерүне үткәрү вакытын үтәргә;

11) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән Россия Федерациясе законнары белән каралмаган документлар һәм башка мәгълүматлар таләп итмәскә;

12) житәкче, башка вазыйфаи зат яисә юридик зат вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле үтенече буенча күчмә тикшерү үткәрү алдыннан аларны административ регламент нигезләмәләре (булган очракта) белән таныштыру;

13) юридик зат, шәхси эшмәкәрдә тикшерү исәбен алу журналы булган очракта, тикшерү турында язма кертергә

1.5.3. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар хокуклы түгел:

1) эгәр мондый таләпләр муниципаль контроль органы вәкаләтләренә кермәгән очракта, муниципаль хокукий актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрнең һәм муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән таләпләрнең үтәләшен тикшерергә;

1.1) СССР һәм РСФСР башкарма хакимияте органнарының норматив хокукий актларында билгеләнгән һәм Россия Федерациясе законнарына туры килми торган таләпләрнең үтәләшен тикшерергә;

1.2) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылмаган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрнең һәм мәжбүри таләпләрнең үтәләшен тикшерергә;

2) 2008 елның 26 декабрдәге Федераль законның 10 статьясындагы 2 өлешенә 2 пунктының «б» пунктчасында каралган нигез буенча мондый тикшерү уздыру очрагынан тыш, житәкче, башка вазыйфаи зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле булмаганда планлы яисә планнан тыш күчмә тикшерүне гамәлгә ашырырга. «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» 294-ФЗ номерлы Федераль закон, шулай ук жир кишәрлекләре милекчеләренә, жирдән файдаланучыларның, жир биләүчеләрнең һәм жир кишәрлекләрен арендаучыларның тиешле белдерү очрагында жир законнары таләпләрен үтәүне тикшерү;

3) тикшерү объектлары булып тормасалар яки тикшерү предметы булып саналмаса, документлар, мәгълүмат, продукция үрнәкләре тапшыруны, әйләнә-тирә мохит объектларын һәм житештерү тирәлеге объектларын тикшереп торуну, шулай ук мондый документларның оригиналларын тартып алуны таләп итәргә;

4) күрсәтелгән үрнәкләрне, пробаларны билгеләнгән форма буенча сайлап алу турында беркетмәләрне рәсмиләштермичә һәм милли стандартларда билгеләнгән нормадан артып киткән күләмдә сайлап алу турында беркетмәләрне, үрнәкләрне, пробаларны һәм аларны тикшерү, сынаулар, үлчәү, техник регламентлар яисә аларның үз көченә кергән көнгә кадәр гамәлдә булган башка норматив техник документлар һәм тикшеренүләр, сынаулар, сынаулар кагыйдәләре һәм методлары белән билгеләнгән күләмдә сайлап алырга.;

5) тикшерү уздыру нәтижәсендә алынган һәм дәүләт, коммерция, Хезмәт, закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче мәгълүматны, Россия Федерациясе законнарында каралган очрактардан тыш, таратырга;

6) тикшерүне уздыруның билгеләнгән срокларыннан артып китәргә;

7) юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә контроль чараларын үткәрү турында күрсәтмәләр яки тәкъдимнәр бирүне гамәлгә ашырырга;

8) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яисә жирле үзидарә органнары карамагында булган рөхсәт документларын да кертеп, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән исемлек документларын һәм (яки) мәгълүмат бирүне таләп итәргә.;

9) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән элек Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә тәкъдим ителгән мәгълүматны Дәүләт яки муниципаль мәгълүмат системаларында, реестрларда һәм регистрларда күрсәтүне таләп итәргә

1.6. Аларга карата муниципаль контроль буенча чаралар гамәлгә ашырыла торган затларның хокуклары һәм бурычлары.

1.6.1. Житәкче, башка вазыйфай зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле тикшерү уздырган вакытта хокукы:

1) тикшерү уздырганда турыдан-туры катнашырга, тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә;

2) муниципаль контроль органынан, аларның вазыйфай затларыннан тикшерү предметына караган һәм әлеге Федераль закон белән каралган мәгълүматны алырга;

2.1) бу документлар һәм (яисә) мәгълүмат урнашкан башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган оешмалардан ведомствоара мәгълүмат хезмәттәшлеге кысаларында муниципаль контроль органнары тарафыннан алынган документлар һәм (яисә) мәгълүмат белән танышырга;

2.2) үз инициативасы буенча муниципаль контроль органына ведомствоара мәгълүмат хезмәттәшлеге кысаларында соратып алына торган документларны һәм (яки) мәгълүматны тапшырырга;

3) тикшерү нәтижәләре белән танышу һәм тикшерү актында тикшерү нәтижәләре, алар белән килешмәү, шулай ук муниципаль контроль органы вазыйфай затларының аерым гамәлләре белән танышу турында күрсәтергә;

4) муниципаль контроль органы вазыйфай затларының Россия Федерациясе законнары нигезендә тикшерү уздырганда юридик зат, шәхси эшмәкәр хокукларын бозуга китергән гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирергә;

5) Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилле яисә Татарстан Республикасында Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилле тикшерүдә катнашуга жәлеп итәргә.

1.6.2. Житәкче, башка вазыйфай зат яки юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле тикшерү уздырган вакытта бурычлы:

1) тикшерүне үткәргә вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан соратып алына торган документлар һәм материаллар, шулай ук тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча телдән һәм язма аңлатма бирергә;

2) вазыйфай затларны һәм экспертларны күчмә тикшерүдә катнашучы эксперт оешмалары вәкилләрен бинаны, төзелмәләрен, корылмаларны, бүлмәләрен, кулланыла торган юридик затлар, шәхси эшкуарлар, жайланмалар, транспорт чаралары һәм алар тарафыннан йөртелә торган йөкләр эшчәнлеген гамәлгә ашырганда юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан файдаланылучы территориягә барып тикшерү үткәрерлек итеп тикшерүне тәмин итәргә;

3) мәжбүри таләпләренә үтәү буенча чараларны оештыру һәм үткәрү өчен жаваплы вәкаләтле вәкилләрен катнашуын тәмин итү яисә катнашу.

1.7. Муниципаль функцияне башкару нәтижәләре тасвирламасы.

Планлы тикшерү нәтижәләре буенча муниципаль контроль органының тикшерү үткәрә торган вазыйфай затлары тарафыннан түбәндәге документлар төзелә:

юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан жир мөнәсәбәтләре объектларына карата ике нөсхәдә билгеләнгән форма буенча законнар үтәләшен тикшерү акты (тикшерү актының типлаштырылган формасы Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән билгеләнгән));

тикшерүләр исәбен алу журналында үткәрелгән тикшерү турында язылу (тикшерүләрне исәпкә алу журналының бертип формасы Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган).

Тикшерү барышында муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында жир законнары таләпләрен бозу ачыкланган очракта, аның өчен административ һәм башка җаваплылык каралган, тикшерү актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары күрсәтелгән актының күчermәсен дәүләт жир күзәтчелеге органына жиберә.

Муниципаль функцияне үтәү өчен нигез булып гражданныр, шул исәптән юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан муниципаль функцияне үтәү нәтижеләре буенча мөрәжәгать итүчегә «Россия Федерациясе гражданныр мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә җавап жиберелә.

Муниципаль контроль органының вазыйфай затлары тарафыннан законнарда каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозуны тикшергәндә ачыкланган очракта, ачыкланган бозуларны бетерүне, аларны кисәтү, гражданнырның тормышына, сәламәтлегенә зыян китерүне булдырмау, хайваннар, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә зыян китерүне, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү буенча чаралар күрә, шулай ук ачыкланган хокук бозуларга юл куйган затларны җаваплылыкка тарту чаралары да бар.

Тикшерү барышында тикшерелүче зат эшчәнлегенә гражданнырның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерүе, дәүләт иминлегенә, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүгә яисә мондый зыян китерүе ачыкланган очракта, муниципаль контроль органы Россия Федерациясе Административ хокук бозулар кодексының билгеләнгән тәртиптә тикшерелә торган зат эшчәнлегенә вакытлыча тыюга, гражданныр тормышы, сәламәтлеге һәм әйләнә-тирә мохит өчен куркыныч тудыра торган продукцияне кире алуга, әйләнәштән гражданныр, шулай ук башка юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр өчен зыян китерү куркынычы булу һәм аны булдырмый калу ысуллары турында теләсә нинди үтемле юл белән мәгълүмат житкерергә тиеш.

Тикшерү чаралары барышында ачыкланган очракта жинаять билгеләре турындагы мәсьәләне хәл итү өчен вәкаләтле органнарга законнары бозуга бәйле Материалларны жиберү мәсьәләсе хәл ителә.

2. Муниципаль функцияне үтәү тәртибенә карата таләпләр.

2.1. Муниципаль функциянең үтәлеше турында мәгълүмат бирү тәртибе.

Өлеге Регламент Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирилегенә рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла: <http://saby.tatarstan.ru/nirti> шулай ук Олы Нырты авылы, М.Жәлил урамы, 13а нче йорт адресы буенча урнашкан бинадагы информацийон стендта

Муниципаль контроль органының урнашу урыны: Олы Нырты авылы, М.Жәлил урамы, 13а йорт

2.1.1. Муниципаль контроль органының белешмә телефоннары: 88436245232

Мөрәжәгатъләр жибәрү өчен электрон адрес: Bnir.Sab@tatar.ru.

2.1.2. Муниципаль функцияне үтәү мәсьәләләре буенча документлар һәм мөрәжәгатъләр муниципаль контроль органына жибәрү өчен почта адресы: 422063, ТР, Саба районы, Олы Нырты авылы, М.Жәлил урамы, 13а йорт

2.1.3. Муниципаль жир контроле органының эш графигы: дүшәмбе-жомга 8.00 сәгатъән 16.30 сәгатъкә кадәр.

2.1.4. Муниципаль функцияне үтәү тәртибе турында мәгълүмат Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар тарафыннан бирелә:

- турыдан-туры шәхси кабул итү кысаларында ;
- язма формада (әлеге Регламентның 2.1.3 пунктында күрсәтелгән реквизитлар буенча почта аша мөрәжәгатъ иткәндә);
- электрон почта аша: Bnir.Sab@tatar.ru

Муниципаль функцияне үтәү тәртибе турындагы мәгълүмат рәсми сайтта, мәгълүмат стендларында «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатъләрен карау тәртибе турында»2006 елның 21 апрелдәге 59-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гражданны кабул итү гамәлгә ашырыла торган муниципаль контроль органы биналарында урнаштырыла һәм янартыла (әлеге Регламентка үзгәрешләр кертелгәндә).

2.2. Муниципаль контроль чараларын үткәргән өчен юридик затлардан һәм шәхси эшкуарлардан түләү алынмаса тиеш.

Муниципаль контроль чараларын үткәргән өчен юридик затлардан, шәхси эшкуарлардан түләү алынмый, шул исәптән тикшерүләр үткәргүгә жәлеп ителгән очракта эксперт һәм эксперт оешмалары хезмәтләре өчен дә.

2.3. Муниципаль функцияне үтәү вакыты.

2.3.1. Документар (планлы яки планнан тыш) һәм күчмә (планлы яки планнан тыш) тикшерүне үткәргү срогы егерме эш көненнән артмаса тиеш.

2.3.2. Кече эшмәкәрлекнең бер субъектына карата планлы күчмә тикшерүләр үткәргүнең гомуми вакыты кече предприятие өчен илле сәгатъән артып китә һәм микропредприятиеләр өчен унбиш сәгатъән дә артмаса тиеш.

2.3.3. Әлеге статьяның 2.3.2 пунктында күрсәтелгән тикшерү үткәргү, ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында документлар һәм (яки) мәгълүмат алу зарур булган очракта тикшерү үткәргү Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Олы Нырты авыл жирлегә башлыгы тарафыннан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру өчен кирәкле вакытка, әмма ун эш көненнән дә артмаган вакытка туктатылып торырга мөмкин. Тикшерү үткәргүне кабат туктатып тору рөхсәт ителми.

Тикшерү үткәргүне туктатып тору вакыты гамәлдә булган чорга муниципаль контроль органының территориядә, биналарда, корылмаларда, биналарда, кече эшмәкәрлек субъектының башка объектларында күрсәтелгән гамәлен тикшерү белән бәйлә гамәлләре туктатыла.

2.4. Тикшерүләр үткәргү нигезләре.

2.4.1. Планлы тикшерүләр муниципаль контроль органы тарафыннан эшләнелә торган еллык тикшерүләр планы нигезендә үткәрелә.

Ел саен планлы тикшерүләр үткәргү планы проектларын (алга таба - План) прокуратура органнына жибәрә.

План буенча тикшерү үткәргү өчен нигез булып тора:

- 1) юридик затның, шәхси эшмәкәрнең дәүләт теркәвенә алынуына өч ел узду;

2) юридик затка, шәкси эшмәкәргә соңгы планлы тикшерү тәмамланганнан соң өч ел узу;

3) юридик зат, шәкси эшмәкәр тарафыннан эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыра башлаган көннән соң өч ел узгач, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан тиешле өлкәдә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органына тапшырылган эшкуарлык эшчәнлегенә аерым төрләрән гамәлгә ашыра башлау турында хәбәрнамә белән, әлеге хәбәрнамә бирүне таләп итә торган эшләр башкару яисә хезмәтләр күрсәтү очрагында, эшкуарлык эшчәнлегенә аерым төрләрән гамәлгә ашыра башлау турында хәбәрнамә белән. 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә План түбәндәге мәгълүматларны үз эченә алырга тиеш:

- эшчәнлеге планлы тикшерүләргә, юридик затларның (аларның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашу урыннарына, шәкси эшмәкәрләрнең фамилияләре, исемнәре, атасының исеме (аларның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) яисә шәкси эшкуарларның яшәу урыннарына яисә аларның үз эшчәнлеген фактта гамәлгә ашыру урыннарына ия булырга тиеш;

- планлы тикшерүне үткәрүнең максатын һәм нигезен;

- һәр планлы тикшерү үткәрү датасы һәм сроклары;

Юридик затка, шәкси эшкуарга тикшерү үткәрү турындагы боерык Россия Икътисадый үсеш Министрлыгының 30.04.2009 ел, № 141 боерыгы белән расланган типик форма нигезендә рәсмиләштерелә.

2.4.2. Ел саен үткәрелә торган тикшерүләр планына үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «Дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары һәм муниципаль контроль органнары тарафыннан юридик затларга һәм шәкси эшмәкәрләргә планлы тикшерүләр үткәрүнең еллык планнарын әзерләү Кагыйдәләрен раслау турында» 2010 елның 30 июнендәге 489 номерлы карары нормалары һәм таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.4.3. Планнан тыш тикшерү үткәрү өчен нигез булып торалар:

1) юридик зат, шәкси эшмәкәр тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында алдан бирелгән күрсәтмәнең үтәлү срогы чыккач;

2) гражданнарның, шул исәптән шәкси эшкуарларның, юридик затларның мөрәжәгатъләрен һәм гаризаларын муниципаль контроль органына, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан түбәндәге фактлар турында мәгълүматлар керү:

а) гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә зыян килү, Россия Федерациясе халыкларының хайваннар, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерү, дәүләт иминлегенә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләргә янау;

б) гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүгә зыян китерү;

в) кулланучылар хокукларын бозу (хокуклары бозылган гражданнар мөрәжәгать иткән очракта).

Муниципаль контроль органына мөрәжәгать иткән затны билгеләргә мөмкинлек бирми торган мөрәжәгатъләр һәм гаризалар, шулай ук югарыда күрсәтелгән фактлар

турында мэгълүмат тотмаган мөрәжәгатьләр һәм гаризалар планнан тыш тикшерү үткәрүгә нигез булып тора алмый.

Юридик затларны, индивидуаль эшкуарларны планнан тыш тикшерү элеге пунктның «а» һәм «б» пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча, мондый юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органы белән килештергәннән соң муниципаль контроль органы белән килештерелгәннән соң уздырыла.

Муниципаль контроль органын юридик затка, индивидуаль эшкуарга планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү прокуратура органы белән килештерү турында гариза Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелдәгә 141 номерлы боерыгы белән расланган типовой форма нигезендә рәсмиләштерелә.

2.5. Турыдан-туры муниципаль контроль үткәрүне гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар.

Муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары исемлеге 2.2 таблицасында китерелгән.

Таблица 2.2. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары исемлеге

Муниципаль контроль органы исеме	Муниципаль инспектор вазыйфасы исеме
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге башлыгы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге башлыгы
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге башкарма комитеты	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе

2.6. 294-ФЗ номерлы Федераль законны бозган өчен юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең җаваплылыгы.

Ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында муниципаль контроль органы күрсәтмәләрен билгеләнгән срокта үтәмәүче һәм (яисә) үтәлмәгән тикшерүләр үткәрүгә нигезсез комачаулаучы юридик затлар, аларның житәкчеләре, башка вазыйфаи затлар яисә юридик затларның вәкаләтле вәкилләре, шәхси эшмәкәрләр, аларның вәкаләтле вәкилләре Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкка тартылалар.

2.7. Тикшерү барышында муниципаль контроль органының, аның вазыйфаи затларының җаваплылыгы.

Тикшерү барышында муниципаль контроль органы, аның вазыйфаи затлары, тиешле функцияләрен, хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәмәгән, хокукка каршы гамәлләр кылган (гамәл кылмау) очракта, Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы булалар.

Россия Федерациясе законнары бозылуда гаепле вазыйфаи затларга карата күрелгән чаралар турында муниципаль контроль органы мондый чаралар кабул ителгәннән соң ун көн эчендә юридик затка, шәхси эшмәкәргә, хокукларга һәм (яки) законлы мәнфәгатьләргә хокуклары бозылган язма рәвештә хәбәр итәргә тиеш.

3. Юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата кулланылучы мәжбүри таләпләр.

3.1 Муниципаль контроль үткәрелү вакытында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, гражданнарга карата күрсәтелүче мәжбүри таләпләр исемлеге:

- 1) Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан жир участкаларынан файдалану һәм алардан куллану хокукларын туктатуны үтәү тәртибен саклау;
- 2) Жирләрне төрләре, рөхсәт ителгән файдалану буенча куллану;
- 3) Муниципаль милектә саналган жир участкаларына һәм дәүләт милке чикләнмәгән жир участкаларына төзелгән килешүләрнең һәм дәүләт теркәү хокукларының булуы;
- 4) Юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, гражданнарның жир участкаларын үзләштерүне гамәлдәге закончылык билгеләгән вакыт аралыгында үтәү;
- 5) Жир участкаларына булган хокукларны тапшыру тәртибен үтәү;
- 6) Куллануда, арендада булган жирләрне тиешенчә кайтару;
- 7) Межалы һәм геодезик билгеләрнең булуы һәм сакланышы;
- 8) Жир өчен аренда түләүләрен вакытында кертү тәртибен саклау;
- 9) Закончылыкның башка таләпләрен үтәү.

4. Тикшерү үткәрү вакытында юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан күрсәтелергә тиеш документлар.

5.

4.1. Максатларга һәм тикшерүне үткәрү бурычларына ирешү өчен муниципаль тикшерү вакытында дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар түбәндәге документларны күрсәтергә тиеш:

- Гражданның шәхесен дәлилләүче документлар (гражданның һәм шәхси эшмәкәрләр өчен);
- Дәүләт хакимияте органының, жирле үзидарә органының, юридик затның, шәхси эшмәкәрнең, гражданның исемнән эш йөртүче затның вәкаләтләрен дәлилләүче документлар;
- Дәүләт контроле (надзоры) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан үткәрелүче тикшерүләр учеты журналы (булган очракта);

4.2. Муниципаль контроль органы тикшерүләр оештыру һәм үткәрү вакытында дәүләт органнарыннан Россия Федерациясе хөкүмәте билгеләгән вакыт һәм тәртип буенча, ведомствоара мәгълүмати бәйләнеш кысаларында, Россия Федерациясе хөкүмәте билгеләгән исемлеккә кергән түбәндәге документларны һәм мәгълүматны түләүсез нигездә сорап ала, шул исәптән электрон формада да:

- Күчемсез милек Бердәм дәүләт реестрыннан күчемсез милек объекты турында өземтә;
- Юридик затларны тикшерү вакытында – юридик затлар Бердәм дәүләт реестрыннан белешмәләр;
- Шәхси эшмәкәрләрне тикшерү вакытында – шәхси эшмәкәрләр Бердәм дәүләт реестрыннан белешмәләр.

4.3 Ведомствоара мәгълүмати бәйләнеш кысаларында, салым һәм закон тарафыннан сакланучы башка төрле серне үз эченә алган белешмәләр турындагы документларны һәм мәгълүматларны соратып алу юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан

мәжбүри таләпләрне үтәү фактын ачыкларга кирәк булган очракта рөхсәт ителә. Кирәк булган белешмәләрне күрсәтү Федераль закон тарафыннан каралган.

4.4 Ведомствоара мәгълүмати бәйләнеш кысаларында, документларны һәм (яки) мәгълүматларны, аларны ачу, шул исәптән алар белән гамәлдәге Федераль закон тарафыннан каралган очракларда танышу дәүләт һәм закон тарафыннан сакланучы башка сер турындагы Россия Федерациясе закончылыгы таләпләрен исәпкә алып башкарыла.

5. Административ процедураларның (гамәлләр) составы, эзлеклегенә һәм башкару сроклары, аларны үтәү тәртибенә карата таләпләр, шул исәптән электрон формада административ процедураларны (гамәлләр) башкару үзенчәлекләре

5.1. Муниципаль контроль юридик затларны һәм шәхси эшмәкәрләрне планлы (документар һәм күчмә) һәм планнан тыш (документар һәм күчмә) тикшерүләр рәвешендә гамәлгә ашырыла.

Планлы тикшерү предметы булып юридик затның, шәхси эшмәкәрнең мәжбүри таләпләрне үтәве, шулай ук аерым төр эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашыра башлау турында хәбәрнамәдәге мәгълүматларның мәжбүри таләпләргә туры килүен тикшерү тора.

Планнан тыш тикшерү предметы булып мәжбүри таләпләрне гамәлгә ашыру барышында юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан үтәлү, муниципаль контроль органы күрсәтмәләрен үтәү, гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүне булдырмау, дәүләт иминлеген тәмин итү, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү, мондый зыян китергән зыянны бетерү буенча чаралар үткөрү тора.

Документар тикшерү предметы булып юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында аларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган белешмәләр, аларның эшчәнлеген гамәлгә ашырганда кулланыла торган документлар һәм алар тарафыннан мәжбүри таләпләрне, күрсәтмәләрен һәм карарларны үтәүгә бәйле документлар тора.

Күчмә тикшерү предметы булып юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында асрала торган мәгълүматлар, шулай ук аларның хезмәткәрләре, территория, биналар, төзелмәләр, корылмалар, мондый объектлар, транспорт чаралары эшчәнлеген гамәлгә ашырганда файдаланыла торган һәм юридик зат, шәхси эшкүар тарафыннан житештерелә торган товарлар (башкарыла торган эшләр) һәм алар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү буенча кабул ителә торган чаралар тора.

Россия Федерациясе законнары белән муниципаль функциянең үтәлешен туктатып тору каралмаган.

5.2. Планлы тикшерүне үткөрү буенча административ процедуралар.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру максатларында юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә планлы тикшерүләр үткөрү түбәндәге административ процедураларны күздә тоталар:

- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең эшчәнлеген план нигезендә документар тикшерү;
- юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы күчмә тикшерү үткөрү.

5.2.1. "Юридик затны, шәхси эшмәкәрне планлы документар тикшерү үткәрү" административ процедурасы.

5.2.1.1. «Юридик затка, шәхси эшкуарга планлы документар тикшерү үткәрү» административ процедураны башлау өчен нигез булып тиешле юридик зат, шәхси эшкуарны еллык планга кергү тора. Юридик затларны, индивидуаль эшкуарны ел саен план буенча тикшерүне гамәлгә кергү элге Регламентның 2.4.1 пунктчасында күрсәтелгән нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

“Юридик затка, шәхси эшкуарга планлы документар тикшерү үткәрү ” Административ процедурасы гамәлләре түбәндәге тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла:

- планлы документар тикшерү үткәрү өчен җаваплы вазыйфай затларны билгеләү турында карар кабул итү;
- планлы документар тикшерү үткәрү турында боерык рәсмиләштерү;
- юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы документар тикшерү үткәрү турында мөрәжәгать итү;
- планлы документар тикшерү үткәрү;
- планлы документар тикшерү нәтижеләрен рәсмиләштерү.

5.2.1.2. План нигезендә Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Кибәче авыл җирлеге башлыгы (алга таба текст буенча – авыл җирлеге башлыгы):

- җаваплы башкаручыларны вазыйфай затлар арасынан билгели, шул ук вакытта карар кабул итү критерие булып вазыйфай затның элге регламентның 2.5 пункты нигезендә (алга таба – җаваплы башкаручы) тикшерүләр үткәрүгә вәкаләтләре булу тора;

- кирәк булган очракта тикшерү үткәрелә торган юридик зат, шәхси эшмәкәр белән гражданлык-хокукый һәм хезмәт мөнәсәбәтләрендә булмаган һәм тикшерелүче затлар булмаган экспертларны (эксперт оешмаларын) җәлеп итә.

- Үтәү вакыты: тикшерү үткәрелә башлаганчы, 10 эш көненнән дә соңга калмыйча, юридик зат, шәхси эшкуарга тикшерү үткәрү турында хәбәрнамәгә кирәкле вакытны исәпкә алмыйча (мөрәжәгатькә вакыт белдерү ысулынан чыгып исәпләнә), йә еллык план төзелгәннән соң турыдан-туры хисаплана.

- Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшкуарны тикшерүне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән җаваплы башкаручы.

5.2.1.3. Җаваплы башкаручы:

Россия Икътисады үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча юридик затка, индивидуаль эшкуарга тикшерү үткәрү турында күрсәтмә проектын, юридик затның, индивидуаль эшкуарның объектында (объектларда) күзәтчелек чараларын үткәрү буенча җаваплы башкаручыларга план-биремен әзерли;

боерык проектын җирлек башлыгына - муниципаль контроль органы җитәкчесенә юллый.

Үтәү вакыты: тикшерү үткәрелә башлаганчы 10 көннән дә соңга калмыйча юридик зат, шәхси эшмәкәргә тикшерү үткәрү турында хәбәрнамәгә кирәкле вакытны исәпкә алмыйча кирәк булган вакытны исәпкә алмыйча (мөрәжәгатькә вакыт белдерү ысулынан чыгып исәпләнә).

Гамәлдә булу нәтижәсе: вәкаләтле вазыйфай зат тарафынан имзаланган тикшерү үткәрү турында боерык (боерык).

5.2.1.4. Җаваплы башкаручы юридик затка, шәхси эшкуарга заказлы почта аша тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) күчermәләрен җибәрү юлы белән тикшерү

үткөрү турында хэбэр итэ (факсимиль элемтэ, электрон почта аша, алу турында тамга белән).

Юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына тикшерү үткөрү турында хэбэрнамә жибәрү эш алып бару кагыйдэләре нигезендә билгеләнгән тәртиптә теркәлә.

Үтәләш вакыты: тикшерү башланьрга ун көннән дә соңга калмыйча.

Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына юнәлтелгән тикшерү үткөрү турында боерык (боерык) күчәрмәсе.

Үзен-үзе жайга салучы оешма әгъзаларын планлы тикшерү булган очракта, жаваплы башкаручы тикшерү башланганчы өч эш көне эчендә, планлы тикшерү уздырган вакытта аның вәкиленең катнашу яки катнашу мөмкинлеген тәмин итү максатларында, үзен-үзе жайга салучы оешмага хэбэр жибәрә.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр ун эш көне эчендә муниципаль контроль органына әлеге документларны басма белән расланган (булган очракта) күчәрмәләре рәвешендә һәм Вәкәләтле вәкил, житәкче, башка вазыйфаи зат, юридик зат, шәхси эшмәкәр имзасы белән жибәрергә тиеш.

Әгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, нотариус танькылыгын документлар күчәрмәләрен таләп итү рөхсәт ителми.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр запросда күрсәтелгән документларны Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә электрон документлар формасында тапшырырга хокукы.

Жаваплы башкаручы ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында әлеге документлар карамагында булган дәүләт органнарыннан 4.1 п. күрсәтелгән документлар бирү турында соратып алуны жибәрә. Үтәләш вакыты: тикшерү үткөрү турындагы боерыкка кул куелган көннән соң бер эш көне эчендә.»

5.2.1.5. Документар тикшерү барышында жаваплы башкаручы тарафыннан беренче чиратта юридик зат, шәхси эшмәкәрнең билгеләнгән тәртиптә тапшырылган документлары, алдагы тикшерүләр актлары, административ хокук бозулар турындагы эшләрне карау материаллары һәм юридик затка, шәхси эшмәкәргә карата элек башкарылган тикшерүләр нәтижәләре турында башка документлар карала.

5.2.1.6. Юридик зат, шәхси эшмәкәр документларын карау нәтижәләре нигезендә жаваплы башкаручы юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына хат (дәлилләнгән запрос) жибәрү (жибәрү) турында Карар кабул итә. Карар кабул итү критерие документларда булган мәгълүматларның дөрөслеге булып тора. Документларда булган мәгълүматларның дөрөслеге нигезле шик тудырса, яисә бу мәгълүматлар, хаталар һәм (яки) каршылыклар ачыкланса, муниципаль контроль органының тапшырылган һәм булган документларда мәгълүматлар туры килмәве, жаваплы башкаручы мәжбүри таләпләрнең үтәләшен бәяләргә мөмкинлек бирми:

- мәгълүматны бәяләү нәтижәләре һәм дәлилләнгән запрос белән юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына хат әзерли ун эш көне эчендә язма формада аңлатмалар яисә карау өчен кирәкле башка документларны тапшырырга;
- жирлек башлыгына - муниципаль контроль органы житәкчесенә кул куюга хат юллы;
- кул куйганнан соң, жирлек башлыгының юридик зат адресына, шәхси эшмәкәр адресына тикшерү үткөрү турындагы боерыгының күчәрмәсе белән расланган дәлилләнгән запрос (хат) жибәрә.

Хат жибәрү, мотивлаштырылган запрос билгеләнгән тәртиптә эш алып бару кагыйдәләре нигезендә теркәлә.

Үтәү вакыты: тикшерү уздырылган көннән өч эш көне эчендә.

Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына жибәрелгән документларны карау өчен кирәкле башка документларны тапшыру турында хат (дәлилләнгән запрос).

5.2.1.7. Тәкъдим ителгән аңлатмалар һәм (яки) элек бирелгән документларның дәрәслеген раслый торган документлар каралганнан соң йә аңлатмалар булмаганда мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре билгеләнсә, муниципаль контроль органы күчмә тикшерү уздырырга хокуклы.

Күчмә тикшерүне үткәрү турындагы карарны житәкче җаваплы башкаручы тарафыннан үткәрү кирәклеген нигезләүне исәпкә алып кабул итә. Күчмә тикшерүне үткәрү зарурлыгы турында Карар кабул итү критерие булып юридик зат, шәхси эшкуар тарафыннан тәкъдим ителгән аңлатмалар һәм (яки) документлар, күчмә тикшерүне үткәрү өчен нигез булып торган мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре булу тора.

Күчмә тикшерү (аны үткәрү турында Карар кабул иткәндә) әлеге Регламентның 5.2.2 пунктында китерелгән тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла.

Башкару вакыты: аңлатмалар алганнан соң 1 эш көне эчендә.

Гамәлдә булу нәтижәсе: җаваплы башкаручы тарафыннан юридик зат, шәхси эшкуар тарафыннан тапшырылган аңлатмалар һәм (яки) документлар; кирәк булганда, күчмә тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) проекты.

5.2.1.8. Планлы документар тикшерү нәтижәләре буенча җаваплы башкаручы ике нөсхәдә юридик затны, шәхси эшкуарны тикшерү акты (тикшерү актының типлаштырылган формасы Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган) тәшкит итә.

Мәжбүри таләпләрне бозу очраklarын контрольдә тоту буенча чаралар үткәрү нәтижәсендә ачыкланган очракта, җаваплы башкаручы законнар үтәләшен тәмин итүгә юнәлдерелгән түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра (ачыкланган хокук бозулар аркасында китерелгән зыянны түләтүгә):

тикшерү актында ачыкланган барлык очраklar да теркәлә.

Тикшерү барышында муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында жир законнары таләпләрен бозу ачыкланган очракта, аның өчен административ һәм башка җаваплылык каралган, тикшерү актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары күрсәтелгән актының күчәрмәсен дәүләт жир күзәтчелеге органына жибәрә.

Контроль чаралары барышында контрольлек буенча чаралар үткәрү объекты булган хужалык яки башка эшчәнлекнең закон таләпләрен бозып башкарылуы, аларны ачыклау, булдырмау һәм туктату муниципаль контроль органы компетенциясенә керми торган мәсьәләләрне хәл ителүе мәгълүм булса, муниципаль контроль органы мондый бозулар турында тиешле вәкаләтле органнарга (белешмәләргә) жибәрергә тиеш.

Тикшерү актының бер нөсхәсен (приложениелар белән бергә) җаваплы башкаручы эшкә тапшыра, икенчесе (приложениями белән бергә) житәкчегә, башка вазыйфай затка яки юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәргә, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү акты белән танышунуны яисә танышудан баш тарту турында расписка биреп тапшыра.

Житәкче, башка вазыйфай зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле булмаган очракта, шулай ук тикшерелүче зат тикшерү акты белән танышудан яки танышудан баш тарту турында расписка бирүдән баш тарткан очракта, акт

заказлы почта аша тапшыру турында хэбэрнамэ белэн жибэрелэ, ул эштэге тикшерү актының нөсхәсенә теркәлэ.

Үтәләш вакыты: тикшерү актын төзү һәм тапшыру: тикшерү тәмамланганнан соң турыдан туры; тикшерү актын заказлы хат белэн жибәрү: контроль чаралары тәмамланганнан соң ике эш көне эчендә.

Эш нәтижәсе: ике нөсхәдә тикшерү акты төзелгән, аларның берсе юридик затка, шәхси эшмәкәргә тапшырылган (жибәрелгән), икенчесе эшкә керешчәк.

5.2.1.9. Административ процедураны башкару нәтижәсе “юридик затка, шәхси эшкуарга планлы документар тикшерү үткәрү ” муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлэ.

5.2.2. “Юридик затларны, шәхси эшкуарны планлы күчмә тикшерүне үткәрү” административ процедурасы.

5.2.2.1. «Юридик затның, индивидуаль эшкуарның планлы күчмә тикшерүне үткәрү» административ процедурасын башлау өчен нигез булып тиешле юридик зат, шәхси эшмәкәрнең муниципаль контроль органының еллык планына кертелүе тора, шулай ук планлы документар тикшерү үткәрү нәтижәсе булган планлы күчмә тикшерү үткәрү турында боерык (әлеге Регламентның 5.2.1.7 пунктчасы) тора, әгәр документар тикшерү очрагында мөмкин булмаса:

- муниципаль контроль органы карамагында булган юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында булган белешмәләрнең тулылыгына һәм дөрөсләнгән таныкланырга;
- контроль буенча тиешле чаралар үткәрмичә генә юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

Юридик затларны, индивидуаль эшкуарны еллык планга планлы тикшерүне кертү әлеге Регламентның 2.4.1 пунктында күрсәтелгән нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

«Юридик затларны, индивидуаль эшкуарны планлы күчмә тикшерүне уздыру» административ процедурасы әлеге Регламентның 5.2.1.1 пунктчасында күрсәтелгән гамәлләр тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2.2.2. Жаваплы башкаручыны, экспертларны билгеләп кую, юридик затка, шәхси эшкуарга тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) эзерләү, юридик зат, шәхси эшкуарга тикшерү үткәрү турында белдерү әлеге Регламентның 5.2.1.2 - 5.2.1.4 пунктчаларында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5.2.2.3. Жаваплы башкаручы, экспертлар, эксперт оешмалары вәкилләре юридик зат, шәхси эшмәкәр объектына килгәч түбәндәгеләрне тикшерә башлый:

- хезмәт таныклыкларын күрсәтүне тәлап итә;
- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең, аның вәкаләтле вәкиленең күчмә тикшерү билгеләү турында муниципаль контроль органы житәкчесе боерыгы (боерыгы) белән мәжбүри танышуын;
- житәкчене яки башка төрле вазыйфаи затны, юридик затны, шәхси эшмәкәрне, аның вәкаләтле вәкилен тикшерүче затлар, шулай ук аларның максатлары, бурычлары, күчмә тикшерү төрләре һәм күләме, экспертлар составы, эксперт оешмалары вәкилләре, күчмә тикшерүнең вакыты һәм шартлары, һәм аны үткәрү белән таныштыра.

Жаваплы башкаручы контроль буенча түбәндәге чаралар үткәрә:

- юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә әлеге Регламентның 3 бүлегендә китерелгән мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяли;
- планлы күчмә тикшерү актын рәсмиләштерә.

Планлы күчмә тикшерү үткәргәндә хокук бозулар ачыкланган очракта:

- тикшерү актында ачыкланган барлык очраklar да теркәлә;
- юридик затка, шәхси эшмәкәргә хокук бозуларны бетерү турында, аларны бетерү һәм (яки) кешеләрнең тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерүне булдырмау буенча чаралар үткәерү, дәүләт иминлегенә, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү, физик һәм юридик затлар мөлкәтенә, дәүләт яисә муниципаль милеккә, шулай ук федераль законнарда каралган башка чаралар турында күрсәтмәләр бирә. Күрсәтмә тикшерү актына кушымта булып тора (һәр бозу буенча аерым күрсәтмә));
- мәжбүри таләпләрне бозган өчен җаваплылык йөкләнгән юридик зат, шәхси эшмәкәр хезмәткәрләренәң аңлатмаларын сорый;
- әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнарны бозган затларны билгеләнгән тәртиптә административ җаваплылыкка тарту тәлап ителә.

Кирәк булган очракта продукция үрнәкләрен сайлап алу, тикшерү (һава, су, туфрак) үткәерелә.

Үтәү срогы: юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы күчмә тикшерүне уздыруның гомуми срогы - егерме эш көненнән дә артмый.

Эш нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенәң мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләү максатыннан муниципаль контроль буенча үткәерелгән чаралар.

5.2.2.4. Тикшерү актын төзү әлегә Регламентның 5.2.1.8 пунктчасында күрсәтелгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Тикшерү актына тикшерү нәтижәләре белән бәйле документлар яки аларның күчермәләре теркәлә ала.

Тикшерү актын төзү өчен үткәерелгән тикшеренүләр, сынаулар, махсус тикшерүләр, экспертизалар нәтижәләре буенча бәяләмә алырга кирәк булса, тикшерү акты тикшерү чаралары тәмамланганнан соң ун эш көненнән дә артмаган юридик затка, шәхси эшмәкәргә җибәерелә.

Җаваплы башкаручы тикшерүне исәпкә алу журналында үткәерелгән тикшерү турында муниципаль контроль органы исеме, тикшерүне башлау һәм тәмамлау даталары, аны үткәерү вакыты, хокукый нигезләр, тикшерү максатлары, бурычлары һәм предметлары, ачыкланган хокук бозулар һәм тапшырылган боерыклар, шулай ук тикшерү үткәерә торган вазыйфаи затның яисә вазыйфаи затларның фамилиясен, исемн, атасының исемн һәм вазыйфасын күрсәтә.

5.2.2.5. Административ процедураны башкару нәтижәсе муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3. Планнан тыш тикшерү үткәерү буенча административ процедуралар.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру максатларында юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә планнан тыш тикшерүләр үткәерү түбәндәге административ процедураларны күздә тотат:

-юридик затны, шәхси эшмәкәрне планнан тыш документар тикшерүе үткәерү ;

-юридик затны, шәхси эшмәкәрне планнан тыш күчмә тикшерү үткәерү.

5.3.1. «Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш документар тикшерүе үткәерү» Административ процедурасы

5.3.1.1. Административ процедураны башлау өчен нигез булып әлегә Регламентның 2.4.2 пунктчасында күрсәтелгән очраklar тора.

«Юридик затның, шәхси эшмәкәрнең планнан тыш документар тикшерүе үткәерү» административ процедурасы түбәндәге эш тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла:

- планнан тыш документтар тикшерү үткөрү өчен жаваплы вазыйфай затларны билгеләү турында Карар кабул итү ;
- планнан тыш документтар тикшерү үткөрү турында боерык рәсмиләштерү ;
- планнан тыш документтар тикшерү үткөрү ;
- планнан тыш документтар тикшерү нәтижэләрен рәсмиләштерү.

5.3.1.2. Жирлек башлыгы – муниципаль контроль органы житәкчесе әлеге Регламентның 2.4.3 пунктчасында күрсәтелгән планнан тыш тикшерү үткөрү өчен нигез барлыкка килгәндә, юридик затка, шәхси эшмәкәргә тикшерү үткөрү өчен жаваплы башкаручыны билгели;

кирәк булган очракта экспертларны, эксперт оешмаларын тикшерү үткәрелә торган юридик зат, шәхси эшмәкәр белән гражданлык-хокукий һәм хезмәт мөнәсәбәтләрендә тормаган һәм тикшерелүче затлар булмаган эксперт оешмаларын жәлеп итә.

Үтәлү вакыты: планнан тыш тикшерү үткөрү өчен нигезләр барлыкка килгән көннән алып ике эш көне эчендә.

Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәрне планнан тыш тикшерүне гамәлгә ашыру өчен жаваплы башкаручыны билгеләү.

5.3.1.3. Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш тикшерү үткөрү турында боерык эзерләү әлеге Регламентның 5.2.1.3 пунктчасы нигезендә юридик затка, индивидуаль эшмәкәргә планнан тыш документтар тикшерү үткөрү өчен жаваплы башкаручыны билгеләү көнендә гамәлгә ашырыла.

Жаваплы башкаручы ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында әлеге документлар карамагында булган дәүләт органнарыннан 4.1 пунктчында күрсәтелгән документлар турында сорау жиберә.

Үтәлеш вакыты: тикшерү үткөрү турындагы боерыкка кул куелган көннән соң бер эш көне эчендә.

5.3.1.4. Жаваплы башкаручының юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында күрсәтелгән мәгълүматларны баяләү, юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына хат (мотивлаштырылган запрос) эзерләү, юридик зат, индивидуаль эшкүар аңлатмаларын күрсәтелгән документларда күрсәтмәләргә карап тикшерү гамәлләре әлеге Регламентның **5.2.1.5 - 5.2.1.7** пунктчалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.1.5. Тикшерү актын төзү, юридик зат, шәхси эшмәкәрне тикшерү акты (кушымталар белән, кирәк булганда аларны рәсмиләштерү) белән танышу әлеге Регламентның 5.2.1.8 пунктчында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Ачыкланган хокук бозулар, шулай ук системалы характерда булган хокук бозу очраклары мәжбүри тәртиптә теркәлә.

5.3.1.6. Административ процедураны башкару нәтижәсе “Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш документтар тикшерү үткөрү ” муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3.2. «Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткөрү» Административ процедурасы.

5.3.2.1. «Юридик затның, шәхси эшмәкәрнең планнан тыш күчмә тикшерүен үткөрү» административ процедурасын башлау өчен нигез булып әлеге Регламентның 2.4.2 пунктчасында күрсәтелгән очраklar, шулай ук документтар тикшерү вакытында мөмкин булмаса, тора:

- юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында муниципаль контроль органы карамагында булган белешмәләрнең тулылыгына һәм дөреслегенә таныкланырга ;
- контроль тикшерү чаралар үткәрмичә генә юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә мәжбүри таләпләргә туры килүен баяләү.

«Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткөрү» административ процедурасы әлеге Регламентның 5.2.1.1 пунктчасында күрсәтелгән гамәлләр тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.2.2. Жаваплы башкаручыны билгеләү, эксперт оешмалары вәкилләрен юридик затка планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү өчен жәлеп итү әлеге Регламентның 5.3.1.2 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.2.3. Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш тикшерү үткәрү турында боерык әзерләү әлеге Регламентның 5.2.1.3 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.2.4. Әгәр планнан тыш күчмә тикшерүне үткәрү өчен нигез булып әлеге Регламентның 2.4.3 пунктының «а», «б» пунктчаларында санап кителгән нигезләр торса жаваплы башкаручы :

- юридик затка, шәхси эшкуарга, шәхси эшмәкәр эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне килештерү турында гариза әзерли һәм аны муниципаль контроль органы житәкчесе имзалай ;

- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең юридик зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына, шәхси эшмәкәрне электрон цифрлы имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә яисә тапшыру турында уведомление белән электрон почта аша жибәрү турында гариза жибәрә.

Гаризага планнан тыш күчмә тикшерүне үткәрү турындагы карар күчermәсе һәм аны үткәрүгә нигез булган мәгълүматлар булган документлар теркәлә.

Үтәү вакыты: юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турындагы боерыкка кул куелган көнне.

Гамәлдә булу нәтижәсе: прокуратура органына жибәрелгән планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне килештерү турында гариза.

Әгәр планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү өчен нигез булып гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә зыян китерү, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү, кичектергесез чаралар кабул итү зарурлыгына бәйле рәвештә мәжбүри таләпләрне бозу очраklarын ачыклау тора, муниципаль контроль органы, гаризаны жибәрү юлы белән планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында прокуратура органы белдерүеннән, планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) күчermәләре һәм аны үткәрүгә нигез булган белешмәләрне үз эченә алган документлар күчermәләре егерме дүрт сәгать эчендә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүгә керешергә хоуклы. Бу очракта прокурор яки аның урынбасары тиешле документлар кергән көнне планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне билгеләү турында Карар кабул итә.

5.3.2.5. Жаваплы башкаручы юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында (әлеге Регламентның 2.4.3 пунктында күрсәтелгән планнан тыш күчмә тикшерүдән тыш) хәбәр итә.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлеге нәтижәсендә гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерсә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килсә яисә барлыкка килергә мөмкин булган очракта , юридик затка, шәхси эшмәкәрләргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү башлану турында алдан хәбәр итү таләп ителми.

үзлегеннән жайга салынучы оешма әгъзаларын планнан тыш күчмә тикшерү үткәрелгән очракта, жаваплы башкаручы планнан тыш күчмә тикшерү уздырган вакытта аның вәкиленең катнашу яисә катнашу мөмкинлеген тәмин итү максатларында планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында үзлегеннән жайга салынучы оешмага хәбәр итә.

5.3.2.6. Планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү әлеге Регламентның 5.2.2.3 пунктчасы нигезендә башкарыла.

5.3.2.7. Тикшерү актын төзү әлеге Регламентның 5.2.1.8 һәм 5.2.4 пунктчалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әгәр планнан тыш тикшеру прокуратура органы белән килешу буенча гамәлгә ашырыла икән, тикшеру актының күчermәсе тикшеру акты төзелгән көннән соң биш эш көне эчендә прокуратура органына жиберелә.

5.3.2.8. Административ процедураны башкару нәтижәсе муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3.2.9. Үзлегеннән жайга салынуучы оешма әгъзалары тарафыннан хокук бозулар ачыкланган очракта, жаваплы башкаручы планнан тыш күчмә тикшеру уздырылган көннән соң биш эш көне эчендә ачыкланган хокук бозулар турында үзлегеннән жайга салынуучы оешмага хәбәр итә.

6. Муниципаль функция башкарылуын контрольдә тоту тәртибе һәм формалары

6.1. Муниципаль контроль органы вазыйфай затларның хезмәт вазыйфаларын башкаруын контрольдә тоту, тикшерүләр барышында вазыйфай затларның үз вәкаләтләрен тиешенчә үтәмәү очракларын исәпкә алып бара, тиешле хезмәт тикшерүләре үткәрә һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый вазыйфай затларга карата чаралар күрә.

6.2. Әлеге регламентның үтәлешен контрольдә тоту жириклек башлыгы тарафыннан башкарыла.

6.3. Муниципаль контроль органының вазыйфай затлары тарафыннан карарлар кабул итү, әлеге регламент нигезендә муниципаль контрольне үтәү буенча гамәлләр срокларын, эзлеклелеген агымдагы контрольдә тоту муниципаль контроль органының вәкаләтле хезмәткәрләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6.4. Муниципаль функция башкарылуын агымдагы контрольдә тотарга вәкаләтле муниципаль контроль органы хезмәткәрләре исемлегә, әлеге контрольне гамәлгә ашыру тәртибе һәм эзлеклелегә муниципаль контроль органы актлары белән билгеләнә. Агымдагы контрольне гамәлгә ашыру өчен муниципаль контроль органы хезмәткәрләренә вәкаләтләре хезмәткәрләренә вазыйфай инструкцияләрендә билгеләнә.

6.5. Муниципаль функцияләренә муниципаль контроль органы тарафыннан тулысынча һәм сыйфатлы башкарылу контроле үз эченә планлы һәм планнан тыш тикшерүләр үткәрү, тикшерелә торган затларның хокукларын бозуларны ачыклау һәм бетерү, муниципаль контроль органы вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмау) шикаятләре булган карарларны карау, кабул итү һәм кызыксынган затларның мөрәжәгатләренә жаваплар әзерләү керә.

Тикшерүләр муниципаль контроль органы житәкчесе боерыгы (күрсәтмәсе) нигезендә үткәрелә. Тикшеру нәтижеләре акт рәвешендә рәсмиләштерелә, анда муниципаль функцияне үтәгәндә житешсезлекләр булмау яисә ачыкланган житешсезлекләр һәм аларны бетеру буенча тәкъдимнәр теркәлә.

6.6. Планлы тикшерүләр муниципаль функцияне үтәү тулылыгы һәм сыйфаты буенча агымдагы елга муниципаль контроль органын тикшерүнең еллык планы нигезендә үткәрелә. Планлы тикшерүләр муниципаль функцияне үтәү компетенциясенә кергән муниципаль контроль органы житәкчесе тарафыннан күрсәтелгән планга кертелә.

6.7. Планнан тыш тикшерүләр муниципаль функцияне гамәлгә ашыру барышында кабул ителгән яки гамәлгә ашырылган муниципаль контроль органы вазыйфай затларының

карарларына яки гамәлләренә (гамәл кылмау) гражданның шикаятьләре (дәгъвалары) нигезендә үткәрелә.

6.8. Үткәрелгән тикшерүләр нәтижәләре буенча муниципаль функцияне үтәгәндә муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары тарафыннан жибәрелгән хокук бозулар ачыкланган очракта, гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкка тартыла һәм ачыкланган бозуларны бетерү буенча чаралар күрелә.

6.9. Муниципаль контроль органының муниципаль функцияне үтәү өчен җаваплы вазыйфаи затлары муниципаль функцияне үтәү барышында кабул ителә торган (гамәлгә ашырыла торган) карар һәм гамәлләр өчен җаваплы.

Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының җаваплылыгы аларның вазыйфаи инструкцияләрендә Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә беркетелә.

6.10. Муниципаль функциянең гражданның, аларның берләшмәләре һәм оешмалары тарафыннан башкарылуын контрольдә тоту муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә торган муниципаль контроль нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла ала.

7. Муниципаль функция башкаручы органның, шулай ук аның вазыйфаи затларының гамәлен (гамәл кылмавын) һәм карарларын судка кадәр (судсыз) шикаять итү тәртибе.

7.1. Житәкче, башка вазыйфаи зат яки юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле, башка кызыксынган затлар (алга таба- гариза бирүче) муниципаль контроль органы, аның вәкаләтле затлары тарафыннан муниципаль функция үтәү барышында юридик затны, шәхси эшмәкәрне тикшерү уздырганда үз артыннан аларның хокукларын бозуга китереп кабул ителгән(тормышка ашырылуы) карарларын, гамәлләрен (гамәл кылмауларын), Россия Федерациясе закончалыкларына туры китереп, судка кадәр (судсыз) шикаять итәргә хокуклы.

7.2. Муниципаль контроль органының, аның вәкаләтле затларының гамәлен (гамәл кылмавын) судка кадәр (судсыз) шикаять итү предметы булып муниципаль контроль органы вәкаләтле затларының муниципаль функция үтәү барышында кабул ителгән яки тормышка ашырылган карарлары яки гамәлләре (гамәл кылмаулары) тора.

7.3. Муниципаль контроль органына яки вәкаләтле затка кергән шикаять, аларның компетенциясенә карап, мәжбүри каралырга тиеш. Судка кадәр (судсыз) шикаятьне карамау яки карауны туктатып торудан баш тарту өчен нигез каралмаган.

7.4. Шикаятькә җавап түбәндәге очракларда бирелми:

- язмача шикаятьтә гариза бирүченең фамилиясе (юридик зат атамасы, шәхси эшмәкәрнең фамилиясе), җавап жибәрелергә тиешле почта адресы күрсәтелмәгән очракта; (әгәр күрсәтелгән шикаятьтә эзерләнәп ятучы, башкарылуы яки башкарылган хокукка каршы гамәлләр, шулай ук аны эзерләүче, башкаручы яки башкарган зат турында мәгълүматлар булган очракта, шикаять аның компетенциясенә туры килүче дөүләт органына жибәрелергә тиеш);

- әгәр шикаятьтә әдәпсез яки мәсхәрәле гыйбарәләр, муниципаль контроль органы вәкаләтле затының, һәм шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә,

милкенә янау булса (муниципаль контроль органының вәкаләтле заты шикаять бирүчегә хокуклары белән явыз ният белән файдалану яраксыз булуын әйтергә хокуклы);

- әгәр шикаятьнең тексты укып булмаслык булса (әлеге шикаять шулай ук дәүләт органына, жирле үзидарә органына яки вәкаләтле затка каралырга жибәрелергә тиеш түгел), бу турыда шикаять жибәргән гариза бирүчегә, әгәр аның фамилиясен һәм почта адресын уку мөмкинлеге булса, аны теркәгәннән соң жиде көн эчендә хәбәр ителә;

- әгәр гариза бирүченең шикаятендә, аңа элек бирелгән шикаятьләренә күп тапкырлар язмача җавап бирелгән сорау булса, әгәр бу шикаятьтә яңа дәлилләр яки хәлләр китерелмәсә; (әгәр шикаять бер үк дәүләт органына, жирле үзидарә органына яки вәкаләтле затка жибәрелсә), гариза бирүчегә аның белән хат алышу туктатылуы турында хәбәр ителә;

- әгәр шикаятьтә күрсәтелгән сорауга җавапны дәүләт яки башка федераль закон белән сакланылучы серне эченә алган мәгълүматларны ачып салмыйча бирү мөмкинлеге булмаса; (шикаять биргән гариза бирүчегә, аның соравына күрсәтелгән мәгълүматларны ачып салу мөмкин булмавы сәбәпле, җавап бирү мөмкин булмавы хәбәр ителә.)

7.5. Муниципаль контроль органының, аның вәкаләтле затының гамәлен (гамәл кылмавын) судка кадәр (судсыз) шикаять итү процедурасын башлау өчен, муниципаль контроль органына, гариза бирүченең шәхсән үзеннән (яки гариза бирүченең вәкаләтле вәкиленнән) яки почта аша жибәрелгән, “Интернет” мәгълүмати-телекоммуникацион чөлтәре аша, шул исәптән Саба муниципал районы официал сайты, Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша жибәрелгән электрон документ рәвешендә шикаять керү, нигез булып тора.

7.6. Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр шикаятьне нигезләү һәм карау өчен кирәкле булган документларны һәм мәгълүмат алырга хокуклы. Мондый мәгълүмат һәм документлар алу өчен юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр муниципаль контроль органы адресына язмача сорау жибәрергә тиеш. Житәкче, җаваплы башкаручылар сорау теркәлгәннән соң утыз календарь көн эчендә, соралган мәгълүмат һәм документларны бирергә тиеш.

7.7. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының гамәленә (гамәл кылмавына) шикаять жирлек башлыгына жибәрелергә мөмкин. Муниципаль контроль органы һәм жирлек башлыгының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять Саба муниципал районы башкарма комитетына жибәрелергә мөмкин.

7.8. Муниципаль контроль органына яки вазыйфаи затка кергән шикаять, аларның компетенциясенә карап, теркәлгәннән соң 30 календарь көннән дә озакка сузылмыйча карала.

Жирле үзидарә органы яки вазыйфаи зат, шикаятьләренә караучы жирле үзидарә органы яки вазыйфаи затның тиешле тәртиптә жибәрелгән соравына, 15 календарь көн эчендә, дәүләт һәм башка федераль закон белән сакланылучы серне тәшкил итүче мәгълүматлары булмаган һәм бирү өчен аерым тәртип билгеләнгән очрактан тыш, шикаятьне карау өчен кирәк булган документ һәм материалларны бирергә тиеш.

Искәрмәле очрактарда, шулай ук сорауның әлеге пунктында күрсәтелгән очракта, вазыйфаи зат яки моңа вәкаләтле зат, шикаять итүче гариза бирүчене карау срогы озайтылу турында таныштырып, 30 календарь көннән артык булмаган срокка озынайтырга хокуклы.

7.9. Судка кадәр (судсыз) шикаять итүнең нәтижәләре булып түбәндәгеләр тора:

1) муниципаль функция үтәү барышында кабул ителгән (тормышка ашырылучы) карарларына, гамәленә (гамәл кылмавына) шикаятьне канәгатъләндерү, ә нәкъ:

- хезмәт тикшерүе барышында хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәмәү очраклары ачыкланса, Россия Федерациясе закончалыкларына туры китереп, чара күрү;

- хокуклары һәм (яки) законлы мәнфәгатъләре бозылган юридик затны, шәхси эшмәкәрне Россия Федерациясе закончалыклары таләпләрен бозган гаепле затларга карата күрелгән чаралар турында, мондый чара күрелгәннән соң өч көн эчендә язмача таныштыру;

2) муниципаль контроль уздыру барышында кабул ителгән (тормышка ашырылучы) карарлар, гамәлләр (гамәл кылмауларны) судка кадәр (судсыз) шикаять итүне канәгатъләндермичә калдыру турында юридик затны, шәхси эшмәкәрне андый карарны дәлилле нигезләп, язмача таныштыру.

Муниципаль контроль органына яки вазыйфаи затка электрон формада кергән шикаятькә жавап гаризада күрсәтелгән электрон адреска яки почта адресына жибәрелә.

7.10. Муниципаль контроль органы гариза бирүчедән, шикаятьне карау өчен, муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының хаксызлыгын раслаучы беренчел документларны, шул исәптән электрон формада да, соратып алырга хокуклы.

7.11. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының Россия Федерациясе закончалыклары тәртибендә хаксыз дип табылган гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә китерелгән зыян, Россия Федерациясе законына туры китереп, муниципаль бюджет акчалары хисабына, кимчелекле файданы (кермәгән керем) да исәпкә алып, кире кайтарылырга тиеш.

7.12. Шикаятьне карау нәтижәләре, билгеләнгән федераль закончалыклар тәртибендә, судта шикаять ителергә мөмкин.